

vodi, izrađena s namjerom da se najmlađima približi knjiga, čitanje i knjižnica.

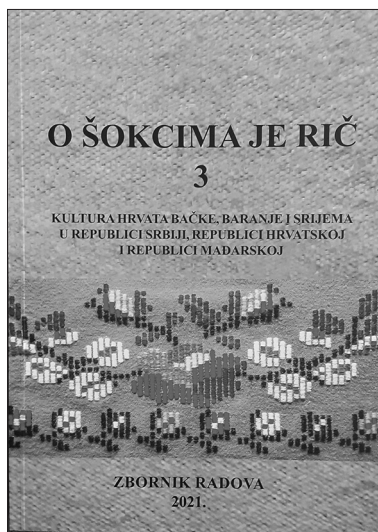
Zbornik radova s Međunarodnog znanstveno-stručnog skupa „Čitanjem do uključenosti“ prava je riznica informacija ali i kreativnih rješenja glede teme koja je okupila knjižničare. Ujedno, on je pokazatelj kako jedna, u prvom redu manjinska manifestacija, poput Dana hrvatske knjige i riječi – Dana Balinta Vujkova, može biti generator projekata koji se tiču šire društvene problematike, uz povezivanje solidnog broja stručnjaka (u ovom slučaju knjižničara) na prekograničnoj razini.

Davor Bašić Palković

O Šokcima je rič 3 : kultura Hrvata Bačke, Baranje i Srijema u Republici Srbiji, Republici Hrvatskoj i Republici Mađarskoj, ur. Marija Šeremešić, Udruženje građana „Urbani Šokci“, Sombor, 2021., 209 str.

Udruženje građana „Urbani Šokci“ predstavilo je na Danim hrvatske kulture u Somboru u rujnu 2022. godine zbornik radova *O Šokcima je rič 3 : kultura Hrvata Bačke, Baranje i Srijema u Republici Srbiji, Republici Hrvatskoj i Republici Mađarskoj*. Urednica Zbornika je Marija Šeremešić. Zbog pandemije koronavirusa nije održan Međunarodni okrugli stol „O Šokcima je rič“, na kome su trebali biti izloženi radovi već je samo tiskan zbornik.

U zborniku je doc. dr. sc. Vladimira Rezo objavila rad „Neki aspekti zbirke *Povratak u djetinjstvo* Ante Jakšića“ (str. 7-34). U fokusu ovog rada je zbirka pripovjedaka Ante Jakšića *Povratak u djetinjstvo* u kojoj je šest pripovijedaka Ante

Jakšića inspiriranih dječjim životom u Bregu 20-tih godina XX. stoljeća. Dr. sc. Anica Bilić objavila je rad „Altruizam i empatija usprkos socijalnoj ugrozi u romanu *Maturant* Ante Jakšića (str. 35-62). U radu se analizira lik mladog intelektualca Janka Mišića i lik učiteljice Ljiljane te ih autorica rada svrstava u književnopovijesni niz likova hrvatskih intelektualaca i učiteljica. Dr. sc. Vlasta Novinc objavila je rad „Povijest koja se ponavlja – osobne i kolektivne traume u romanu *Divlje guske* (2018.) Julijane Adamović“ (str. 63-85). Autorica analizira osobne i kolektivne traume u ruralnoj obitelji iz 70-tih godina prošloga stoljeća o kojima u romanu *Divlje guske* piše Julijana Adamović. Prof. dr. sc. Ljiljana Kolenić objavila je rad „Jezik kuharice *Ajte s nama* Marije Šeremešić“ (str. 86-117). U radu se analizira jezik kuharice Marije Šeremešić, govori se o podrijetlu riječi, tuđicama, hungarizmima, turcizmima, analiziraju se nazivi jela. U radu „O santomučkim bećarcima – analiza zbirke santomučkih bećaraca Živka Mandića *Šokica*

sam i bit ću do vika“ (str. 118-133) izv. prof. dr. sc. Emina Berbić Kolar i doktorandica Mirjana Šibalin, analiziraju leksik i leksičke prinose u Mandićevoj zbirci bečaraca iz Santova, mjesta u južnoj Mađarskoj. Prof. dr. sc. Martin Bobinac objavio je u zborniku rad „Monoštorski rit okom šumara – podsjetnik za promišljanje šuma u budućnosti“ (rad objavljen na srpskom jeziku) (str. 134-163). Tema ovog rada je Monoštorski rit koji je dio zaštićenog područja Specijalni rezervat prirode Gornje Podunavlje. Marija Šeremešić u zborniku piše o obrednim i običajnim pjesmama Hrvata Šokaca (str. 164-179). Običaji monoštorskih Šokaca opisani su na temelju etnografskog istraživanja i po autoričinom osobnom sjećanju. Ista je autorica u zborniku objavila i rad „Štovanje Gospe Fatimske u Monoštoru“ (str. 180-190). U radu je dan povijesni osvrt na Monoštor, crkvu i *Zavitni dan*. U radu „Zavitni dan više od polovice stoljeća kasnije“ (str. 191-202) o *zavitnom danu* piše i Sonja Periškić Pejak, mag. ethno. Ovaj rad prikazuje na koji način *Zavitni dan* danas doživljavaju mlađe generacije Hrvata Šokaca u Monoštoru. Znaju li što je, kakve emocije budi u njima, kakav značaj ima u današnjici? Odgovore na ta pitanja dalo je 14 kazivača. Stanka Čoban u radu „Žensko tradicijsko česljanje i izrada ogavlja Hrvatica u regiji“ (str. 203-209) piše o manifestaciji „Žensko tradicijsko česljanje i izrada ogavlja Hrvatica u regiji“ koju od 2013. godine organizira Udruga „Tragovi Šokaca“ iz Bača. Manifestacija je tematska i svake godine se prikazuju i izrađuju pokrivala za glavu različitih razdoblja života žene.

Zbornik je tiskan u nakladi od 100 primjeraka, a tiskanje su pomogli Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske i Grad Sombor.

Zlata Vasiljević

Robert Frangeš-Mihanović 1872. – 1940., U povodu 150. obljetnice kipareva rođenja, Muzej Srema, Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata, Subotica, 2022., 50 str.

Povodom 150. obljetnice rođenja Roberta Frangeša-Mihanovića, jednog od najznačajnijih hrvatskih i europskih kipara te likovnog pedagoga, profesora i utemeljivača zagrebačke Umjetničke akademije (današnja Akademija likovnih umjetnosti) priređena je prigodna izložba reprodukcija njegovih djela u Muzeju Srema u Srijemskoj Mitrovici od 3. do 17. listopada 2022. godine. Uz izložbu tiskan je i prigodni katalog u nakladi Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata na pedeset stranica s kataloškim tekstom i galerijom slika koja predstavlja izbor fotografija odabranih djela. Autorica teksta i koncepcije postava je kustosica Tatijana Gareljić, muzejska savjetnica Nacionalnog muzeja moderne umjetnosti u Zagrebu u kojem je voditeljica Zbirke kiparstva i Zbirke medalja i plaketa. Izložbu je organizirao Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata u sklopu projekta Godine novog preporoda, a uz pomoć Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske. Kao logistička potpora u katalogu su navedeni Muzej Srema te zagrebački Nacionalni muzej moderne umjetnosti (Moderna galerija koja je preimenovana 2021. godine). Nadalje, likovna oprema kataloga odlikuje se jednostavnim i nenametljivi-